

Český účetní standard č. 706 – Opravné položky

Obecná pravidla k postupům účtování o opravných položkách:

- Opravné položky se vykazují podle § 4 odst. 3 vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, v rozvaze ve sloupci „Korekce“.
- Opravné položky vyjadřují přechodné snížení hodnoty majetku podle § 26 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, za podmínek stanovených v paragrafech vyhlášky č. 410/2009 Sb.:
 - § 13 - k dlouhodobému nehmotnému majetku, s výjimkou SÚ 018, u kterého se opravná položka netvoří,
 - § 16 - k dlouhodobému hmotnému majetku, s výjimkou SÚ 028, u kterého se opravná položka netvoří,
 - § 18 - k dlouhodobému finančnímu majetku s výjimkou SÚ 068, u kterého se opravná položka netvoří,
 - § 21 - k příslušné položce zásob, s výjimkou SÚ 111, 119, 131 a 138, u kterých se opravné položky netvoří,
 - § 23 – k příslušné položce:
 - dlouhodobých pohledávek, s výjimkou SÚ 465, 471 a 475, u kterých se opravné položky netvoří,
 - krátkodobých pohledávek, s výjimkou SÚ 313, 314, 319, 335, 336, 337, 338, 341, 342, 343, 344, 346, 348, 363, 365, 367, 373, 375, 381, 385 a 388, u kterých se opravné položky netvoří,
 - § 65 upravuje postup tvorby a použití opravných položek.
- Opravné položky vyjadřují **významné** přechodné snížení hodnoty majetku. Snížení hodnoty není trvalého charakteru.
- Přechodné snížení hodnoty majetku zobrazují účetní jednotky opravnou položkou průběžně k okamžiku zjištění, nejpozději však k rozvahovému dni s vazbou na inventarizaci majetku.
- Opravné položky jsou předmětem inventarizace.
- Při inventarizaci opravných položek se posuzuje výše a odůvodněnost vytvořených opravných položek.
- **V případě pohledávek** se považuje za významnou a tvoří se opravná položka ve výši 10 % za každých ukončených devadesát dnů po splatnosti dané pohledávky.
- **V případě majetku, s výjimkou pohledávek**, se tvoří opravná položka ve výši přechodného snížení hodnoty majetku.
- Opravné položky k odpisovanému dlouhodobému majetku se tvoří v případech zjištění, že hodnota tohoto majetku je významně nižší, než je jeho ocenění v účetnictví **včetně oprávek**, a toto významné snížení hodnoty majetku není trvalého charakteru. Za významné se považuje více než 20 % snížení hodnoty tohoto majetku.
- Opravné položky k neodpisovanému dlouhodobému majetku a k zásobám se tvoří v případech zjištění, že hodnota tohoto majetku je významně nižší, než je jeho ocenění v účetnictví, a toto významné snížení hodnoty majetku není trvalého charakteru. Za významné se považuje více než 20 % snížení hodnoty tohoto majetku.

- V případě, že účetní jednotka zjistí, že dočasné snížení hodnoty majetku je vyšší nebo nižší, než již dříve vytvořená opravná položka, upraví výši opravné položky. Zvyšuje-li se tímto výše ocenění majetku v účetnictví, včetně případných opravek, může účetní jednotka provést pouze snížení opravné položky tohoto majetku.
- **Opravné položky nesmí mít aktivní zůstatek a nesmí se jimi zvyšovat ocenění majetku.**
- Výše opravné položky nesmí přesáhnout výši ocenění majetku upravenou o výši opravek k tomuto majetku, k němuž je opravná položka tvořena.
- **Opravné položky se nevytvářejí** (§ 65, odst. 3 vyhlášky) u drobného dlouhodobého majetku, u krátkodobého finančního majetku (úctová skupina 25) a u majetku, který se podle § 27 zákona oceňuje reálnou hodnotou nebo ekvivalencí (protihodnotou) a který se podle § 25 odst. 1 písm. k) zákona oceňuje ve výši 1 Kč.
- Při účtování o tvorbě, zvýšení, snížení či zrušení opravné položky k dlouhodobému majetku se nepřipouští kompenzace s opravkami k tomuto majetku. Skutečnosti týkající se opravných položek jsou zohledňovány v odpisovém plánu. (**příklad č. 7**)
- V případě dlouhodobého majetku, jehož pořízení je zcela nebo částečně financováno z investičního transferu podle ČÚS č. 703, se u ÚSC současně s okamžikem účtování o tvorbě nebo zvýšení opravné položky účtuje ve výši tvorby nebo zvýšení opravné položky násobené transferovým podílem podle ČÚS č. 708 na MD SÚ 403 a D SÚ 672.
- Naopak v případě snížení nebo zrušení opravné položky k tomuto majetku účtuje účetní jednotka na MD SÚ 672 a D SÚ 403, a to ve výši snížení nebo zrušení opravné položky násobené transferovým podílem podle ČÚS č. 708.
- K okamžiku vyřazení majetku, ke kterému je vytvořena opravná položka, s výjimkou úbytku pohledávky z titulu bezplatného pozbytí podle § 25 odst. 6 zákona, účtuje účetní jednotka o zrušení této opravné položky na MD účtů úctové skupiny 14 až 19 a D účtu 556.
- O tvorbě a zvýšení opravných položek k věcným břemenům účtuje účetní jednotka k okamžiku, ke kterému se stane osobou povinnou z věcného břemene, a to nově zřízených od 1. ledna 2014. Musí být splněna podmínka dočasného snížení hodnoty a významného snížení hodnoty. Za významné se považuje snížení o více než 20% hodnoty.

Postup účtování o opravných položkách

Tvorba a zvýšení opravných položek se účtuje prostřednictvím příslušného syntetického účtu nákladů (SÚ 556). Snížení popřípadě zrušení opravné položky se účtuje opět prostřednictvím příslušného syntetického účtu nákladů (SÚ 556).

Ve **vnitřním předpisu** účetní jednotka stanoví:

- jak často bude účtovat o tvorbě opravných položek (průběžně, čtvrtletně nebo ročně),
- po dohodě s odborem kontroly doporučujeme obcím (které nemají program pro evidenci pohledávek) proúčtovat opravné položky k účtu 315 až k 31. 12. běžného roku.
- pravidla pro inventarizaci nejen pohledávek, ale i opravných položek k nim vytvořených atd.

1. Tvorba nebo zvýšení opravných položek

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx								x
14x	xxxx								
až19x	xxxx								x

2. Snížení nebo zrušení opravných položek

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
14x	xxxx								
až19x	xxxx							x	
556	xxxx								x

3. a) Předpis pohledávky z pronájmu se splatností dne 1. 3. 2013

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
311	xxxx							4 000,--	
603	xxxx								4 000,-

b) Tvorba opravné položky po 90 dnech od splatnosti pohl. - dne 31. 5. 2013

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx							400,--	
194	xxxx								400,--

c) Dne 20. 6. 2013 uhrazena polovina pohledávky + částečné zrušení OP

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
231	xxxx	xxxx	213x					2 000,--	
311	xxxx								2 000,--
194	xxxx							200,--	
556	xxxx								200,--

Poznámka:

- Zůstatek brutto účtu 311 = 2 000,-- Kč
- 10 % z částky 2 000,-- Kč je 200,-- (na SÚ 194 je zůstatek Kč 200,--)
- Zůstatek netto účtu 311 = 1 800,-- Kč

d) Zvýšení opravné položky k pohledávce (neuhrazená část) za dalších 90 dní – za období od 1. 6. 2013 do 29. 8. 2013

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx							200,--	
194	xxxx								200,--

Poznámka:

- Po 180 dnech od splatnosti je zůstatek brutto účtu 311 = 2 000,-- Kč.
- 20 % z částky 2 000,-- Kč = 400,-- Kč
- Zůstatek netto účtu 311 = 1 600,-- Kč

4. a) Předpis pohledávky za místním poplatkem ze psů ve výši 1 000 Kč - splatnost 31. 3. 2013

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
315	xxxx							1 000,--	
606	xxxx								1 000,--

b) Do 31. 12. 2013 nebyla pohledávka uhrazena, byla zaúčtována opravná položka (3 x 90 dnů)

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx							300,--	
192	xxxx								300,--

5. K 31. 12. 2013 tvorba opravné položky k materiálu na základě významného snížení ceny (materiál je veden v hodnotě 10 000 Kč)

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx							9 000,--	
181	xxxx								9 000,--

Poznámka:

K vytvoření např. 90 % opravné položky dochází na základě zjištění účetní jednotky o jeho nepoužitelnosti a pravděpodobné neprodejnosti v souladu s vnitřním předpisem a doložené průkazným způsobem.

6. Opravné položky v souvislosti s odpisováním dlouhodobého majetku

Traktor v pořizovací ceně 100 000, k 31. 12. 2011 oprávký 40 000, v průběhu inventarizace odhad použitelnosti na dalších 5 let (do roku 2016). Účetní jednotka použila rovnoměrný způsob odpisování. Roční odpis 12 000 = (100 000 – 40 000) : 5 = 12 000

a) Odpis majetku v roce 2012

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
551	xxxx							12 000,--	
082	xxxx								12 000,--

b) K 31. 12. 2012 na základě inventarizace vytvořena opravná položka 20 000 z důvodu významného přechodného snížení hodnoty majetku. Zbývajících doba užívání nezměněna.

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx							20 000,--	
164	xxxx								20 000,--

Následuje úprava odpisového plánu od roku 2013

c) Roční odpis v roce 2013: (100 000 – 40 000 oprávký do 2011– 12 000 oprávký v roce 2012 – 20 000 opravná položka) : 4 = 7 000

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
551	xxxx							7 000,--	
082	xxxx								7 000,--

d) Roční odpisy v roce 2014 a 2015 po 7 000

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
551	xxxx							7 000,--	
082	xxxx								7 000,--

e) Zrušení opravné položky 20 000 k 1. 1. 2016

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
556	xxxx								20 000,--
164	xxxx							20 000,--	

Změna odpisového plánu v roce 2016, doba používání nezměněna (zbývá 1 rok)

f) Roční odpisy v roce 2016 (100 000 - 40 000 - 12 000 - (3x 7 000) = 27 000,

SÚ	AU	§	POL	ZJ	Nástroj	Zdroj	ÚZ	MD	DAL
551	xxxx							27 000	
082	xxxx								27 000